

ego!

Tah
dámou

MOJE bydlení

Věž kouzelných obrazů

Na jedné z všensorských strání se tyčí dům. Upozorňuje na sebe jakousi výjimečnou čistotou. A vyzařuje z něho také tajemství.

Petr Volf ■ Filip Šlapal

O tom mimořádném domě jsem věděl už ze svých předchozích průzkumů, jen jsem netrpělivě čekal, až bude dokončen. Jako vždycky. Lov domů má totiž svůj neměnný řád a pokaždé i velmi podobný průběh. Dokud se totiž nedostanete dovnitř, nevíte o stavbě nic.

Prolog

Tentokrát jsem svoji inspekční cestu namířil do Všenor, obce zasazené do romantické krajiny západně od hlavního města. Podél Berounky vyrostla v novém tisíciletí řada hezkých moderních rodinných domů. Můžete je zahlédnout, jedete-li na kole po břehu řeky, vlakem po kolejích (stačí vystoupit kdekoliv na vlakové trase Praha–Beroun) nebo autem po silnici či pěšky po chodnících: jak je vám to příjemné.

Není špatné mít s sebou dalekohled. Kvalitní soudobé vilky, vily najdete ve Velké Chuchli, Radotíně, Černošicích, Dobříšovicích, Letech a dále v okolí. Objevují se mezi svými prvorepublikovými i staršími předchůdkyněmi, kdy se stavělo v duchu secese nebo napodobenin historických slohů a kdy si je bohatší obyvatelé Prahy pořizovali jako letní sídla. Tahle tradice je silná, nepřetržitá – pouze s tím rozdílem, že už se sem lidé stěhují natrvalo.

Na cestě do kopce

Na všensorský dům jsem se těšil. Roky sleduji tvorbu jeho autorů Jána Stempela a Jana Jakuba Tesaře, protože problematiku rodinných domů mají v malíčku a u nás patří k absolutní špičce. Postavili jich už desítky, ale jako by toho nebylo dost, vydávají navíc knihy, v nichž mapují vše dobré, co se v Česku v daném stavebním žánru podařilo realizovat. Baráky zvládají se samozřejmě svou bravurou, aniž by se chtěli předvádět. Nejsou zahleděni do sebe jako většina architektů, zajímajících se jen o vlastní dílo, ale pravidelně a hodně do hloubky reflektují tvorbu jiných kolegů. Něco takového chce pokoru a nadhled. Oba také učí. Ján Stempel vede jako profesor na Fakultě architektury ČVUT Ústav navrhování, Jan Jakub Tesař (mladší z dvojice) je na stejné škole odborným asistentem legendární Aleny Šrámkové.

Tady je! Vypínám navigaci. Jako bílá věž vykukuje ze svahu, kde se k němu vine křivolaká cesta, jejíž sklon neustále stoupá. Auto si musí do zákrut hodně najíždět a druhý rychlostní stupeň jíst alespoň určitou plynulost jízdy. Gratuluji si, že jsem to nevzal na kole, protože bych se na obhlídku dostavil v zuboženém, bezpochyby nedůstojném stavu: zjišťuji, že s tím, jak přibývají roky, poněkud ztrácím někdejší spontaneitu: je to krize, nebo naopak... moudrost? Zrovna byl horký den, asfalt stékal →

→ Dům svou minimalistickou formou vytváří spolu s romantickým altánem působivou kompozici.

↓ Stavba na sebe nenápadně upozorňuje mezi stromy ve strmém svahu.

← Výhled z obývacího pokoje směřuje z Všenor až do Prahy.

mezi šterkem a vytvářel černé lepivé pramínky, které rychle ztuhnou, jakmile se slunko schová za mrak. Najednou mi přijde, že nejsem pár kilometrů od Prahy, ale ocitl jsem se kdesi ve Švýcarech nad některým z těch jejich luxusních jezer, kde se nacházejí výhradně krásné příbytky zasazené do utěšené přírody... Jenže jsem doma, v srdci země, nemusím se nikam trmácet.

Okna jako obrazy

Stavební pozemek vznikl rozpúlením zahrady patřící k romantické vile, kterou nyní připomíná kruhový altán se schůdky vedoucími na kruhovou střechu, kde je vyhlídka. Parcela vyznačuje určitou divokost, jež ovšem k lokalitě náleží. Stavět tady vyžaduje jistou odvahu, znalosti a fantazii: není to tak snadné, jako když navrhujete stavbu na place.

Dům připomínající věž můžeme pokládat za esenci tvorby architektů Stempel a Tesaře. Jeho tvar je naprosto čistý, jednoduchý, přehledný. Připadám si, jako bych měl před sebou výtvarný objekt. Bez ozdob. Jenom architektonická podstata a kvalita. Umístění na parcele je

vyvážené a přesné. Zdá se mi, že jinde by stát nemohl.

Pro vertikální koncept se autoři nerozhodli pouze proto, že je efektní a lidé obecně věže milují. Dovedlo je k tomu přesvědčení, že dům by měl zabrat co nejméně místa, a navíc se při takovém pojetí budou zároveň eliminovat značné výškové rozdíly. Také se výrazně snížily náklady na zakládání stavby. Zvolili proto čtvercový půdorys o osmimetrové straně a pásové základy položili natolik ohleduplně, aby nijak neohrozili vzrostlé stromy na pozemku, neboť vytvářejí identitu místa a zdůrazňují jeho příklon k přírodě. Vzhledem k tomu, že parcela má plochu skoro dvacetkrát větší, než dům zabírá, povedlo se v tomto ohledu dosáhnout vynikajícího poměru.

Do třípodlažního domu z betonových tvárníc se vstupuje z ulice přes kovovou konstrukci, sloužící pro venkovní garážové stání. Je to jen předehra před dalšími zajímavými událostmi, jež budou následovat.

Vnitřkem prochází velmi subtilní ocelové schodiště, po němž se stoupá k dětským

Dům na stráni ve Všenorech

Architekt: Ján Stempel, Jan Jakub Tesař / Stempel & Tesař architekti

Návrh: 2013

Realizace: 2014–2016

Pozemek: 1152 m²

Zastavěná plocha: 64 m²

Užitná plocha: 164 m²

← Z úrovně ulice se do domu vchází skrz ocelovou konstrukci krytého stání pro auta.

↑ Černé rámy oken z interiéru lemují pohledy na přírodu jako měnící se obrazy.

← Neutrální, čistý bílý interiér nechává vyniknout sochařskému členění vnitřního prostoru.

→ Fasáda je opatřena kontaktním zateplením s jemnozrnnou bílou omítkou.

pokojům nebo se schází do hlavního obytného prostoru s kuchyní, přičemž ložnice a technické zázemí domu jsou situovány do nejnižší položeného patra. Členění věže je logické, dispozice propracované s důkladností, pro niž jsou architekti vyhledávaní.

Pod bělostnou omítkou nevidím, dozvídám se, že stropy byly zkonstruovány ze železobetonu. Jsem oslněn světlem, které do interiéru prochází velkými obdélníkovými a čtvercovými okny, skrze něž se dá v dále vidět Praha, kopce za humny, věž kostela svatého Václava, dole zahlédnu jedoucí příměstský vlak, řeku a přímo před sebou altán, který majitelé domu postupně

ošetřují jako vzácnou památku. Všechno je zde na dosah, a přesto – jak už to u věžovitých sídel bývá – zažíváte svou dávku soukromí. Anebo se kouknete směrem na západ: za oknem pokroucená borovice jako z čínských tušových maleb. Taková prostá krása. Nemohu ji spustit z očí, vím, že až budu doma, zkusím ji nakreslit.

Věšet v takovém provzdušněném, vysloveně výhledovém interiéru cokoliv na stěnu je nadbytečné. Okna sama se stávají obrazy, navíc proměnlivými, a jen těžko se jim dá něčím konkurovat. Tak proč vylepšovat něco, co už existuje? Myslím, že víte, co se snažím zdůraznit, ostatně fotografie to nejlépe vyjadřují.

Epilog

Nemohu si nechat ujít altán. Z obyčejného pokoje scházím po venkovním schodišti k terase, od níž je to k němu jen pár metrů. Hodně pamatuje. Je v něm cosi patetického; přijde mi, že by se v jeho stínu dobře psaly básně, které jsem nikdy nepsal. S domem v pozadí vytváří kontrastní kompozici, asi jako když vedle sebe dáte obraz Františka Kupky a Josefa Matěje Navrátila. Sluší jim to spolu. Napišu tedy o tom. ●

INZERCE

AUKCE 11. 10. 2017
Velkopřevorský palác,
 Lázeňská 2, Praha 1 - Malá Strana
Výstava: 04.-11. 10. 2017, 10-18 hod.
 Galerie Pictura, Na Zderaze 6, Praha 2
 Více informací na **P I C T U R A**
www.pictura.cz GALERIE